

Rzeszów, dnia 11 stycznia 2016 roku

**Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych
w Rzeszowie**

**Opinia prawna na temat skutków przekształcenia indywidualnej praktyki
w zakresie deklaracji pacjentów**

I. WSTĘP:

Do Kancelarii zwrócono się z wnioskiem o udzielenie odpowiedzi na pytanie, jakie skutki dla deklaracji pacjentów o wyborze świadczeniodawcy, będzie miało przekształcenie formy prawnej tego świadczeniodawcy.

Pytanie oparte jest na następującym stanie faktycznym:

Położna środowiskowa prowadzi indywidualną praktykę położnej środowiskowo – rodzinnej od 16 lat, ma zawartą umowę z NFZ. Obecnie położna dysponuje około 6600 deklaracjami wyboru położnej POZ. Jednocześnie położna przekształcić swoją praktykę w inną formę działalności, np. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

W związku z tym zadano pytanie, czy po zmianie formy organizacyjno – prawnej, położna będzie nadal mogła wykonywać zawód w oparciu o posiadane deklaracje.

II. PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 roku o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1435 ze zm.) – dalej jako ustawa o zawodach,
2. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 618 ze zm.) – dalej jako ustawa o działalności leczniczej,
3. Ustawa z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.) – dalej jako Kodeks spółek handlowych,
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.) – dalej jako ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej.

III. ROZWAŻANIA:

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, świadczeniobiorca

ma prawo wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej spośród lekarzy, pielęgniarek i położnych ubezpieczenia zdrowotnego. Jak stanowi z kolei art. 56 tej ustawy wybór świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej świadczeniobiorca potwierdza pisemnym oświadczeniem woli - deklaracją wyboru. W tym miejscu wskazać należy, iż sama deklaracja wyboru zawiera między innymi dane dotyczące świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, w tym jego nazwę (firmę), siedzibę i miejsce udzielania świadczeń. Pamiętać również należy, iż to świadczeniodawca udzielający świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej obowiązany jest udostępnić świadczeniobiorcy deklarację wyboru i sprawdzić poprawność jej wypełnienia, a przed przyjęciem deklaracji wyboru sprawdzić uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej określonych w ustawie. Wypełnione deklaracje wyboru przechowuje w swojej siedzibie także świadczeniodawca. Konkludując, przepisy obowiązującego prawa, w tym znowelizowany art. 28 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, wiążą deklarację wyboru w podstawowej opiece zdrowotnej tak z lekarzem, pielęgniarką i położną, jak i z świadczeniodawcą udzielającym świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej.

Istotne z punktu widzenia odpowiedzi na postawione jest § 11 zarządzenia prezesa NFZ, zgodnie z którym w sytuacji zaprzestania przez lekarza POZ, pielęgniarkę POZ lub położną POZ udzielania świadczeń u świadczeniodawcy, zmiany miejsca udzielania świadczeń przez świadczeniodawcę lub podziału, zmiany formy organizacyjno-prawnej świadczeniodawcy lub połączenia z innym świadczeniodawcą, świadczeniodawca zobowiązany jest poinformować o tym fakcie właściwy oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia oraz zamieścić w miejscu udzielania świadczeń stosowne ogłoszenie w celu poinformowania świadczeniobiorców.

Co istotne, w przypadku zaprzestania przez lekarza POZ, pielęgniarkę POZ lub położną POZ udzielania świadczeń u świadczeniodawcy, świadczeniodawca udziela świadczeń świadczeniobiorcom zadeklarowanym do określonego lekarza, pielęgniarki lub położnej do czasu dokonania ponownego wyboru lekarza, pielęgniarki lub położnej, a złożone uprzednio deklaracje zachowują swoją ważność do czasu ponownego złożenia deklaracji przez świadczeniobiorcę. Tym bardziej przyjąć należy, że w przypadku zmiany formy organizacyjno-prawnej świadczeniodawcy, świadczeniodawca kontynuuje swoją działalność, a złożone uprzednio deklaracje zachowują niezmiennie swoją ważność. Na marginesie tylko wskazania wymaga, iż prezentowaną niekiedy odmienną wykładnię przepisu § 11 zarządzenia, po myśli której deklaracje zachowują swoją ważność (i to do czasu ponownego złożenia deklaracji przez świadczeniobiorcę) jedynie w przypadku zaprzestania przez lekarza POZ, pielęgniarkę POZ lub położną POZ udzielania świadczeń u świadczeniodawcy, a już nie w pozostałych okolicznościach wskazanych wyżej, uznać należy za zupełnie nieuprawnioną. Przyjmując taki sposób interpretacji normy wynikającej z § 11 zarządzenia przyjąć należałoby jednocześnie, że deklaracje tracą swoją ważność w przypadku zmiany miejsca udzielania świadczeń. Oczywiście taki sposób interpretacji tego przepisu nie jest uprawniony.

Jednocześnie istotne jest, że zgodnie z 19 ust. 1 ustawy o zawodach pielęgniarki i położna mogą wykonywać zawód:

- 1) w ramach umowy o pracę,
- 2) w ramach stosunku służbowego,
- 3) na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- 4) w ramach wolontariatu,
- 5) w ramach praktyk zawodowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej.

Zgodnie zaś z art. 5 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej lekarze i pielęgniarki/położne mogą wykonywać swój zawód w ramach *działalności leczniczej* na zasadach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych, po wpisaniu do rejestru podmiotów wykonujących *działalność leczniczą*, o którym mowa w art. 100 tej ustawy.

W ust. 2 tego przepisu wskazuje się, że działalność lecznicza pielęgniarki/położnej może być wykonywana w formie:

- a) jednoosobowej *działalności* gospodarczej jako indywidualna praktyka pielęgniarki, indywidualna praktyka pielęgniarki wyłącznie w miejscu wezwania, indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarki, indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarki wyłącznie w miejscu wezwania, indywidualna praktyka pielęgniarki wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu *leczniczego* na podstawie umowy z tym podmiotem lub indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarki wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu *leczniczego* na podstawie umowy z tym podmiotem,
- b) spółki cywilnej, spółki jawnej albo spółki partnerskiej jako grupowa praktyka pielęgniarek.

Natomiast przepisy kodeksu spółek handlowych zawierają regulacje dotyczące przekształceń spółek, zarówno osobowych, jak i kapitałowych, przy czym w odniesieniu do jednoosobowej działalności gospodarczej, w art. 551 § 5 kodeksu, przewiduje się, że przedsiębiorca będący osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (przedsiębiorca przekształcany) może przekształcić formę prowadzonej działalności w jednoosobową *spółkę* kapitałową (*spółkę* przekształconą) (przekształcenie przedsiębiorcy w *spółkę* kapitałową). Istotne jest jednak, że spółki kapitałowe są wyłączone zgodnie z art. 5 ustawy o działalności leczniczej.

Stosowanym w praktyce rozwiązaniem jest także aport przedsiębiorstwa do spółki. Przedsiębiorstwo bowiem to zorganizowany zespół składników materialnych (np. nieruchomości, maszyny, urządzenia) i niematerialnych (np. wierzytelności, koncesje, know-how), używany do prowadzenia działalności gospodarczej. Przedsiębiorstwem jest więc wszystko czego używa się do prowadzenia działalności gospodarczej. Tak rozumiane przedsiębiorstwo może być wniesione do spółki osobowej lub kapitałowej jako wkład niepieniężny (aport). Z definicji przedsiębiorstwa jako pewnego zespołu składników materialnych i niematerialnych wynika, że może być ono przedmiotem jednej czynności prawnej. Nie ma więc potrzeby przenoszenia poszczególnych jego składników z osobna.

IV. PODSUMOWANIE:

Biorąc pod uwagę powyższe wyrazić można pogląd, że w przypadku zmiany formy organizacyjno-prawnej świadczeniodawcy, świadczeniodawca kontynuuje swoją działalność, a złożone uprzednio deklaracje zachowują niezmiennie swoją ważność. Z tym zastrzeżeniem, że w takim przypadku świadczeniodawca jest zobowiązany jest poinformować o tym fakcie właściwy oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia oraz zamieścić w miejscu udzielania świadczeń stosowne ogłoszenie w celu poinformowania świadczeniobiorców.

Otrzymują:
Adresat x 1
a/a x 1

RADCA PRAWNY

Arkadiusz Ziemak